

POLSKA

NIEMCY

EUROPA

RFN A EUROPA I ŚWIAT

„Nowy” patriotyzm niemiecki -
Poglądy socjologów niemieckich
na pracę

Niemiecki rynek pracy

Literatura trywialna w Republice
Federalnej Niemiec

USA w polityce Niemiec

Amerykańska wizja roli NATO

Polska i Niemcy a europejskie
aspiracje Ukrainy

Rozszerzenie Unii Europejskiej
a niemiecki handel zagraniczny

Niemcy - Chiny

Strategia polityczna CDU/CSU
w 1959 roku

Kościoły niemieckie wobec integracji
Polski z Unią Europejską

Giędy Niemiec w gospodarce
światowej

Jubileusz Profesora Janusza Tazbira

80-lecie Hansa-Dietricha Genschera

„Menora Dialogu” dla Władysława
Bartoszewskiego

Oceny i omówienia

*Czasopismo
Instytutu
Zachodniego
w Poznaniu*

**PRZEGLĄD
ZACHODNI**

2008

1

(326)

PL ISSN 0033-2437

cho

PRZEGLĄD ZACHODNI

KWARTALNIK

SPIS TREŚCI

RFN A EUROPA I ŚWIAT

ARTYKUŁY

<i>Zbigniew Mazur</i> , „Nowy” patriotyzm niemiecki	3
<i>Józef K. Pietrzak</i> , Kryzys pracy. Poglądy socjologów niemieckich	33
<i>Tomasz Budnikowski</i> , Niemiecki rynek pracy. Symptomy poprawy	43
<i>Włodzimierz Bialik</i> , Wyprzedaż buntu. Literatura trywialna w Republice Federalnej Niemiec	65
<i>Jadwiga Kiwerska</i> , USA w polityce Niemiec	87
<i>Adam Krzymowski</i> , Amerykańska wizja roli Sojuszu Północnoatlantyckiego po upadku systemu blokowego	115
<i>Bogdan Koszel</i> , Polska i Niemcy a europejskie aspiracje Ukrainy	131
<i>Henning Klodt</i> , Skutki rozszerzeń Unii Europejskiej dla niemieckiego handlu zagranicznego	151
<i>Ilona Romiszewska</i> , Niemcy – Chiny. Pomiedzy rachunkiem ekonomicznym, kulturą a polityką	161

MATERIAŁY

<i>Michał Bożek</i> , Strategia polityczna CDU/CSU przed wyborami prezydenta federalnego w 1959 roku	195
<i>Agnieszka Bielawska</i> , Kościoły niemieckie wobec integracji Polski z Unią Europejską	206
<i>Wojciech Sz. Kowalski</i> , Gieldy Niemiec w gospodarce światowej	222

PRZEGLĄDY I KOMENTARZE

<i>Marceli Kosman</i> , Od reformacji do współczesności. W 80-lecie urodzin Profesora Janusza Tazbira	237
<i>Aleksandra Kruk</i> , 80-lecie Hansa-Dietricha Genschera	245
<i>Jadwiga Kiwerska</i> , „Menora Dialogu”	252

OCENY I OMÓWIENIA

<i>Czesław Karolak</i> , <i>Wojciech Kunicki</i> , <i>Hubert Orłowski</i> , Dzieje kultury niemieckiej (omów. <i>Roman Dziergwa</i>)	255
<i>Matthias Matussek</i> , Wir Deutschen (omów. <i>Izabela Janicka</i>)	259
<i>Christopher Clark</i> , Preußen. Aufstieg und Niedergang 1600-1947 (omów. <i>Izabela Janicka</i>)	262
<i>Peter Bender</i> , Deutschlands Wiederkehr. Eine ungeteilte Nachkriegsgeschichte 1945-1990 (omów. <i>Jerzy Pabian</i>)	265

PRZEGLĄD ZACHODNI

KWARTALNIK

ROK 2008

POZNAŃ
INSTYTUT ZACHODNI
2009

SPIS TREŚCI ZA ROK 2008

ARTYKUŁY

	Nr	Str.
Polska – Niemcy. Partnerstwo dla Europy. Wystąpienie Ministra Spraw Zagranicznych RP Radosława Sikorskiego w Instytucie Zachodnim w Poznaniu 26 czerwca 2008 roku	3	3
Profesor Jerzy Kozeński wspomina	4	3
Wizyta Ministra Spraw Zagranicznych RP Radosława Sikorskiego w Instytucie Zachodnim (<i>Ilona Romiszewska</i>)	3	10
*		
Bialik Włodzimierz, Wyprzedzać buntu. Literatura trywialna w Republice Federalnej Niemiec	1	65
Brown Martin D., „Desperackie lekarstwo”. Brytyjskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych wobec „kwestii sudetoniemieckiej” (październik 1938 – grudzień 1945).	2	45
Budnikowski Tomasz, Niemiecki rynek pracy. Symptomy poprawy	1	43
Choniawko Andrzej, Kontrowersje wokół powstania wielkopolskiego 1918/1919 w syntezach historycznych	4	125
Dopierała Kazimierz, Stowarzyszenie Polskich Pracowników Naukowych w Ameryce im. Tadeusza Kościuszki	2	71
Gryśka Agnieszka, Ledigenheim. Mieszkanie dla nowoczesnego nomada	2	143
Jackowska Natalia, Spór graniczny PRL – NRD w Zatoce Pomorskiej	3	145
Jedynakiewicz-Mróz Katarzyna, Z dziejów niemieckiej antynazistowskiej reprezentacji politycznej na wychodźstwie. „Council for a Democratic Germany” (1944-1945).	2	109
Kiwerska Jadwiga, USA w polityce Niemiec.	1	87
Klodt Henning, Skutki rozszerzenia Unii Europejskiej dla niemieckiego handlu zagranicznego	1	151
Komorowski Józef Witold, Środowisko a bariery ekologiczne rozwoju społeczno-gospodarczego.	3	21
Kosman Marcei, Powstanie Wielkopolskie na tle polskich powstań narodowych (z perspektywy 90-lecia).	4	103
Koszel Bogdan, Polska i Niemcy a europejskie aspiracje Ukrainy.	1	131
Krzymowski Adam, Amerykańska wizja roli Sojuszu Północnoatlantyckiego po upadku systemu blokowego	1	115
Kwilecki Andrzej, Florian Znaniecki jako socjolog stosunków polsko-niemieckich	2	3
Kubiak Szymon Piotr, O poznańskiej architekturze dwudziestolecia międzywojennego.	4	147
Lisiecki Stanisław, Granice i pogranicza	3	15
Maciejewski Sławoj, Granice eksperymentu medycznego	3	43
Madajczyk Piotr, Pamięć o I wojnie światowej, czyli o próbie stworzenia europejskiej pamięci historycznej	4	35
Matykowski Roman, Trwałość i zmienność granic w Europie	3	95
Mazur Zbigniew, „Nowy” patriotyzm niemiecki.	1	3
Pietrzak Józef K., Kryzys pracy. Poglądy socjologów niemieckich.	1	33
Pilch Wanda, Kresy moralności w instytucji państwowej.	3	65
Poznański Jacek, Pamięć zbiorowa i ideologia narodowa polskiej emigracji w Wielkiej Brytanii na łamach „Dziennika Polskiego”.	2	91
Romiszewska Ilona, Niemcy – Chiny. Między rachunkiem ekonomicznym, kulturą a polityką	1	161
Sakson Andrzej, Migracje – fenomen XX i XXI wieku	2	11

Schramm Tomasz, Dziewięćdziesiąt lat temu.	4	9
Sierpowski Stanisław, Aspekty międzynarodowe Powstania Wielkopolskiego 1918-1919.	4	73
Skobelski Robert, „Granica pokoju” PRL – NRD w latach 1949-1971.	3	113
Szmyt Marzena, Ze studiów nad pograniczem kulturowym Europy Zachodniej i Wschodniej w dobie wczesnoagrarnej (na przykładzie III tys. przed Chr.)	3	81
Troebst Stefan, Europeizacja pamięci o wypędzeniach 2002-2007?	2	207
Walkowiak Maciej, Literatura niemiecka wobec klęski Rzeszy w I wojnie światowej. Próba analizy na wybranych przykładach	4	47
Wolff-Powęska Anna, Żyd Wieczny Tułacz: legenda i rzeczywistość.	2	21
Wróbel Izabela, Regularyzacja statusu nielegalnych imigrantów w Unii Europejskiej	2	181
Zientara Piotr, Polski rynek pracy	2	161
Żerko Stanisław, System wersalski i próby jego modyfikacji w latach dwudziestych	4	13

MATERIAŁY

Bielawska Agnieszka, Kościoły niemieckie wobec integracji Polski z Unią Europejską.	1	206
Bożek Michał, Strategia polityczna CDU/CSU przed wyborami prezydenta federalnego w 1959 roku	1	195
Götz Marta, Znaczenie granic dla przepływu kapitału.	3	170
Graś Andrzej, Ukraina jako kraj migracyjny – harmonizacja prawa ukraińskiego z prawem UE i międzynarodowymi standardami prawa o migracjach zarobkowych.	2	250
Górna-Kubacka Anna, Migracje zarobkowe Wielkopolan po akcesji Polski do Unii Europejskiej	2	272
Jędrzejczak-Gas Janina, Pomoc finansowa Unii Europejskiej dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw	3	179
Kowalski Wojciech Sz., Giełdy Niemiec w gospodarce światowej	1	222
Kubiak Piotr, Niemieckie ugrupowania liberalne wobec warunków traktatu wersalskiego (1919-1923)	4	169
Lakeberg Beata, Prasa mniejszości niemieckiej w Polsce wobec przewrotu majowego 1926 roku	4	202
Madajczyk Piotr, Odbiór w Niemczech film „Die Flucht”	2	262
Paradowska Aleksandra, Wille dla nowych elit Poznania	4	227
Sobczak Anna, Heimatschutz i Grenzschutz a Powstanie Wielkopolskie 1918/1919 w „Kurierze Poznańskim” i „Dzienniku Poznańskim”	4	214
Sujkowska Zofia, Życ i Artur, Prasa sowiecka o stosunkach polsko-niemieckich w okresie Republiki Weimarskiej	4	190
Szymanik Ewa, Zamożność i ubóstwo a podział Cypru – niwelowanie różnic.	3	193
Tujdowski Marcin, Zanikanie starych granic a powstawanie nowych. Pogranicze jako sytuacja wykluczenia	3	161
Weres Michał, Imigranci meksykańscy w USA – zarys problematyki	2	235

PRZEGLĄDY I KOMENTARZE

Dmochowska Hanka, Nagroda imienia Ryszarda Kapuścińskiego dla prof. dr hab. Anny Wolff-Powęskiej.	3	205
Formuszewicz Ryszarda, Doktorat honoris causa dla prof. dr. hab. Andrzeja J. Szwarca na Uniwersytecie Europejskim Viadrina	3	201

Jackowska Natalia, Prof. dr hab. Klaus Ziemer laureatem statuetki Honorowego Hipolita Towarzystwa im. Hipolita Cegielskiego w Poznaniu	3	203
Jastrząb Łukasz, Powstanie Wielkopolskie 1918/1919 z perspektywy 90 lat	4	241
Kiwerska Jadwiga, „Menora Dialogu”	1	252
Kosman Marcei, Od reformacji do współczesności. W 80-lecie urodzin Profesora Janusza Tazbira	1	237
Kruk Aleksandra, 80-lecie Hansa-Dietricha Genschera	1	245

RAPORTY

Nolka Agnieszka, Jakość życia Polaków mieszkających w Irlandii	2	285
Pokrywczyński Piotr, Skrobański Kamil, Koziegłowy – atrakcyjne miejsce migracji	2	309
Stach Małgorzata, Kwiatkowski Paweł, Poczucie obcości wśród studentów obcokrajowców „ze Wschodu” na podstawie badania przeprowadzonego w Poznaniu	2	300

ŹRÓDŁA

Formuszewicz Ryszarda, Odrzucenie skargi Powiernictwa Pruskiego przeciwko Polsce przez Europejski Trybunał Praw Człowieka	4	253
Jastrząb Łukasz, Nowe dokumenty dotyczące udziału Milicji Obywatelskiej w Poznańskim Czerwcu 1956 roku	3	219
Jastrząb Łukasz, Relacja niemieckiego oficera z wybuchu Powstania Wielkopolskiego	4	247

POLEMIKI I DYSKUSJE

Linek Bernard, Obozy w Lamsdorf/Lambinowicach (1870-1946)	3	211
Madajczyk Piotr, Na drodze do polsko-niemieckiego podręcznika do historii	3	207

OCENY I OMÓWIENIA

Aron Raymond, Wspomnienia, t. I (omów. <i>Rafał Dobek</i>)	3	273
Bender Peter, Deutschlands Wiederkehr. Eine ungeteilte Nachkriegsgeschichte 1945-1990 (omów. <i>Jerzy Pabian</i>)	1	265
Breugnot Jacqueline, Molz Markus (Hrsg.), Europa konkret! Grenzräume als Chance für Bildungsinnovationen? (omów. <i>Elżbieta Everding</i>)	3	249
Centek Jarosław, Hans von Seeckt. Twórca Reichsheer (omów. <i>Piotr Kubiak</i>)	4	279
Clark Christopher, Preußen. Aufstieg und Niedergang 1600-1947 (omów. <i>Izabela Janicka</i>)	1	262
Czarna księga kobiet, Ockrent Christine (red.) (omów. <i>Joanna Dobrowolska-Polak</i>)	3	286
Cziomer Erhard, Polityka zagraniczna Niemiec. Kontynuacja i zmiana po zjednoczeniu ze szczególnym uwzględnieniem polityki europejskiej i transatlantyckiej (omów. <i>Aleksandra Kruk</i>)	1	274
Davies Norman, Europa między Wschodem a Zachodem (omów. <i>Marcei Kosman</i>)	2	330
Die Bundestagswahl 2005. Analysen des Wahlkampfes und der Wahlergebnisse, hrsg. von Frank Brettschneider, Oskar Niedermayer, Bernhard Weßels (omów. <i>Piotr Kubiak</i>)	1	272
Empter Stefan, Vehrkamp Robert (Hrsg.), Wirtschaftsstandort Deutschland (omów. <i>Marta Götz</i>)	3	265

Flucht, Vertreibung, Integration. Ucieczka, wypędzenie, integracja (omów. <i>Zbigniew Mazur</i>)	2	339
Friedl Jiří, Na jedné frontě. Vztahy československé a polské armády za druhé světové války (omów. <i>Elżbieta Palka</i>)	4	286
Gorynia Marian, Studia nad transformacją i internacjonalizacją gospodarki polskiej (omów. <i>Przemysław Deszczyński</i>)	3	262
Hecker Hans (Hrsg.), Grenzen. Gesellschaftliche Konstitutionen und Transfigurationen (omów. <i>Dorota Czocher</i>)	3	252
Heidrich-Hamera Dorota, Międzynarodowa ochrona uchodźców wewnętrznych. Aspekty prawne i praktyka (omów. <i>Joanna Dobrowolska-Polak</i>)	2	343
Hofman Iwona (red.), „Kultura” paryska. Twórcy, dzieło, recepcja (omów. <i>Bartłomiej Secler</i>)	2	333
Horváth Miklós, 1956 – rozstrzelana rewolucja. Walka zbrojna Węgrów z interwencją sowiecką; Sebastyen Victor, Dwanaście dni. Rewolucja węgierska 1956; Gati Charles, Stracone złudzenia. Moskwa, Waszyngton i Budapeszt wobec powstania węgierskiego 1956 roku (omów. <i>Łukasz Jastrzęb</i>)	3	278
Jünger Ernst, Publicystyka polityczna 1919-1936 (omów. <i>Piotr Sosiński</i>)	4	273
Kalka Piotr (red.), Dostosowania do wymogów Unii Europejskiej, Przykład Polski (omów. <i>Józef W. Komorowski</i>)	3	231
Karolak Czesław, Kunicki Wojciech, Orłowski Hubert, Dzieje kultury niemieckiej (omów. <i>Roman Dziergwa</i>)	1	255
Kerski Basil, Kycia Tomasz, Żurek Robert, „Przebaczamy i prosimy o przebaczenie”. Orędzie biskupów polskich i odpowiedź niemieckiego episkopatu z 1965 roku. Geneza – kontekst – spuścizna (omów. <i>Piotr Madajczyk</i>)	1	280
Kochanowski Jerzy, Sach Maike (red.), Die „Volksdeutschen” in Polen, Frankreich, Ungarn und der Tschechoslowakei. Mythos und Realität (omów. <i>Sebastian Rosenbaum</i>)	2	336
Kunter Katharina, Erfüllte Hoffnungen und zerbrochene Traume. Evangelische Kirchen in Deutschland im Spannungsfeld von Demokratie und Sozialismus (1980-1993) (omów. <i>Olgierd Kiec</i>)	1	267
Kwilecki Andrzej, Silva rerum. Ludzie. Instytucje. Wydarzenia. Zapiski wspomnienia (omów. <i>Andrzej Sakson</i>)	2	325
Le Quintrec Guillaume, Geiss Peter (Hrsg.), Histoire/Geschichte. Europa und die Welt seit 1945 (omów. <i>Zbigniew Mazur</i>)	3	255
Makaro Julita, Gubin – miasto graniczne. Studium socjologiczne (omów. <i>Marcin Tujdowski</i>)	3	258
Matussek Matthias, Wir Deutschen (omów. <i>Izabela Janicka</i>)	1	259
Molik Witold, Żaliński Henryk, „O nas bez nas”. Historiografia Polski w historiografiach obcojęzycznych (omów. <i>Waldemar Łazuga</i>)	3	245
Olszewski Wiesław, Garnison Ehrenfriedhof 1914-1918 w Poznaniu (omów. <i>Łukasz Jastrzęb</i>)	4	285
Ostrowskie Studia Judaistyczne. Studia Judaica Ostroviensia, tom I (omów. <i>Roman Dziergwa</i>)	2	349
Pacanowska Regina, Samorząd powiatowy w Wielkopolsce w latach 1919-1939 (omów. <i>Nel Powel</i>)	4	271
Pešek Jiří, Německé dějiny optikou recesenta. Literatura o dějinách německy mluvící střední Evropy 19. a 20. století v recensích Jiřího Peška z let 1990-2002 (omów. <i>Marceli Kosman</i>)	1	282
Sakson Andrzej (red.), Porządek społeczny a wyzwania współczesności (omów. <i>Piotr Cichocki</i>)	2	346

Sakson Andrzej (red.), Ziemie Odzyskane/Ziemie Zachodnie i Północne 1945-2005. 60 lat w granicach państwa polskiego (omów. <i>Zbigniew Kurcz</i>)	3	237
Świadek wieku zaślepienia. Polska recepcja twórczości Eliasa Canettiego (omów. <i>Maciej Walkowiak</i>)	3	282
Wagińska-Marzec Maria, Bayreuth – powikłana spuścizna. Spory wokół teatru Wagnera (omów. <i>Daina Kolbuszewska</i>)	1	285
Wagner Thomas H., „Krieg oder Frieden. Unser Platz an der Sonne”. Gustav Stresemann und die Außenpolitik des Kaiserreichs bis zum Ausbruch des Ersten Weltkriegs (omów. <i>Piotr Kubiak</i>)	4	275
Zitzlsperger Ulrike, ZeitGeschichten: Die Berliner Übergangsjahre. Zur Verortung der Stadt nach der Mauer (omów. <i>Aleksandra Chylewska-Tölle</i>)	1	277
Zrozumieć wzrost gospodarczy. Analiza na poziomie makroekonomicznym, poziomie branży i poziomie firmy (omów. <i>Marta Götz</i>)	3	270

Noty

Conflict Barometer 2007. Crises – Wars – Coups d’État. Negotiations – Mediations – Peace Settlements. 16th Annual Conflict Analysis, Pamela Jawad (red.) (omów. <i>Joanna Dobrowolska-Polak</i>)	3	288
Kuß Susanne, Schwendemann Heinrich (Hrsg.), Der Zweite Weltkrieg in Europa und Asien: Grenzen. Grenzräume. Grenzüberschreitungen (omów. <i>Stanisław Żerko</i>)	3	290
Machaj Łukasz, Za i przeciw Europie. Integracja europejska w polskiej myśli politycznej w latach 1989-2001 (omów. <i>Maria Zmierzczak</i>)	2	355
Ostródzianie o swoim mieście, Dąbrowski Jan, Kowalski Ryszard, Maciejewska Krystyna, Połoniewicz Zbigniew (red.) (omów. <i>Zbigniew Mazur</i>)	2	352
Polska refleksja nad Europą. Wybór tekstów, red. Nowak Joanna, Owadowska Renata, Wrześnińska Katarzyna (omów. <i>Hanka Dmochowska</i>)	2	357
Ruszkowski Janusz, Wstęp do studiów europejskich. Zagadnienia teoretyczne i metodologiczne (omów. <i>Bogdan Koszel</i>)	2	354

Z KRONIKI NAUKOWEJ

Cichocki Piotr, Declining Cities/Developing Cities	2	362
Cichocki Piotr, Transformacja w Polsce i Niemczech Wschodnich. Próba bilansu i porównania	1	291
Cichocki Piotr, Walny Zjazd Członków Stowarzyszenia Instytut Zachodni	2	364
Götz Marta, Wielkopolska – landy niemieckie. Czas współpracy	4	291
Kalka Piotr, Dokąd zmierzają Niemcy. Reformy gospodarcze i społeczne	1	293
Kalka Piotr, Wyzwania dla polskiej polityki zagranicznej	4	295
Kubiak Piotr, Götz Aly w Instytucie Zachodnim	2	359
Kubiak Piotr, Polska myśl zachodnia w latach 1919-1948	3	293
Kubiak Piotr, Profesor Bernt Martin w Instytucie Zachodnim	3	294
Owczarek Łukasz, XIV Kongres Towarzystw Polsko-Niemieckich i Niemiecko-Polskich w Poznaniu	3	297

WSPOMNIENIA

In memoriam. Karol Jonca 1930-2008 (<i>Henryk Olszewski</i>)	2	367
--	---	-----

**W roku 2008 ukazały się następujące numery
„Przeglądu Zachodniego”**

- 1/2008   RFN a Europa i świat**
- 2/2008   Migracje
(Profesorowi Andrzejowi Kwileckiemu w 80. rocznicę urodzin)**
- 3/2008   Granice**
- 4/2008   Koniec Wielkiej Wojny. Powstanie Wielkopolskie
(Profesorowi Jerzemu Kozeńskiemu w 80. rocznicę urodzin)**

RADA REDAKCYJNA

Jan Barcz, Przemysław Hauser, Jerzy Kozeński, Andrzej Kwilecki, Gerard Labuda, Henryk Olszewski, Hubert Orłowski, Aleksander Posern-Zieliński, Tomasz Rynarzewski, Andrzej Sakson (przewodniczący), Tomasz Schramm, Jerzy Strzelczyk, Wacław Wilczyński, Anna Wolff-Powęska

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny: Hanka Dmochowska
Członkowie: Piotr Kalka, Bogdan Koszel, Stanisław Lisiecki
Sekretarz redakcji: Romualda Zwierzycka

Tłumaczenia w języku angielskim: Małgorzata Wiertelwska

Adres redakcji: Instytut Zachodni, 61-854 Poznań, ul. Mostowa 27

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI, INSTYTUT NAUKOWO-BADAWCZY
POZNAŃ, UL. MOSTOWA 27

tel. (061) 852 28 54; fax (061) 852 49 05; e-mail: wydawnictwo@iz.poznan.pl
www.iz.poznan.pl; www.pz.iz.poznan.pl

Spis treści „Przeglądu Zachodniego” od 1990 r. znajduje się na stronach internetowych
www.iz.poznan.pl i www.pz.iz.poznan.pl

Katharina Kunter, Erfüllte Hoffnungen und zerbrochene Träume. Evangelische Kirchen in Deutschland im Spannungsfeld von Demokratie und Sozialismus (1980-1993) (omów. <i>Olgierd Kiec</i>)	267
Die Bundestagswahl 2005. Analysen des Wahlkampfes und der Wahlergebnisse, Hrsg. von Frank Bretschneider, Oskar Niedermayer, Bernhard Weßels (omów. <i>Piotr Kubiak</i>)	272
Erhard Cziomer, Polityka zagraniczna Niemiec. Kontynuacja i zmiana po zjednoczeniu ze szczególnym uwzględnieniem polityki europejskiej i transatlantyckiej (omów. <i>Aleksandra Kruk</i>)	274
Ulrike Zitzlsperger, ZeitGeschichten: Die Berliner Übergangsjahre. Zur Verortung der Stadt nach der Mauer (omów. <i>Aleksandra Chylewska-Tölle</i>)	277
Basil Kerski, Tomasz Kycia, Robert Żurek, „Przebaczymy i prosimy o przebaczenie”. Orędzie biskupów polskich i odpowiedź niemieckiego episkopatu z 1965 roku. Geneza – kontekst – spuścizna (omów. <i>Piotr Madajczyk</i>)	280
Jiří Pešek, Německé dějiny optikou recensenta. Literatura o dějinách německy mluvící střední Evropy 19. a 20. století v recensích Jiřího Peška z let 1990-2002 (omów. <i>Marceli Kosman</i>)	282
Maria Wagińska-Marzec, Bayreuth – powikłana spuścizna. Spory wokół teatru Wagnera (omów. <i>Daina Kolbuszewska</i>)	285

Z KRONIKI NAUKOWEJ

<i>Piotr Cichocki</i> , Transformacja w Polsce i Niemczech Wschodnich. Próba bilansu i porównania	291
<i>Piotr Kalka</i> , Dokąd zmierzają Niemcy? Reformy gospodarcze i społeczne	293

RADA REDAKCYJNA

Jan Barcz, Przemysław Hauser, Jerzy Kozeński, Andrzej Kwilecki, Gerard Labuda, Henryk Olszewski, Hubert Orłowski, Aleksander Posern-Zieliński, Tomasz Rynarzewski, Andrzej Sakson (przewodniczący), Tomasz Schramm, Jerzy Strzelczyk, Waclaw Wilczyński, Anna Wolff-Powęska

KOLEGIUM REDAKCYJNE

Redaktor naczelny: Hanka Dmochowska
 Członkowie: Piotr Kalka, Bogdan Koszel, Stanisław Lisiecki
 Sekretarz redakcji: Romualda Zwierzycka

Adres redakcji: Instytut Zachodni, 61-854 Poznań, ul. Mostowa 27

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji tekstów

WYDAWCA: INSTYTUT ZACHODNI, INSTYTUT NAUKOWO-BADAWCZY
 61-854 POZNAŃ, UL. MOSTOWA 27

tel. (061) 852 28 54; fax (061) 852 49 05; e-mail: wydawnictwo@iz.poznan.pl; www.iz.poznan.pl
 www.pz.iz.poznan.pl

WYDAWNICTWO I DRUKARNIA UNI-DRUK s.j.
 62-030 Luboń, ul. Przemysłowa 13, tel. (0-61) 899 49 49 do 52

INHALT

Die Bundesrepublik Deutschland – Europa und die Welt

- Zbigniew Mazur*, Der „neue“ deutsche Patriotismus
Józef K. Pietrzak, Beschäftigungskrise. Ansichten deutscher Soziologen
Tomasz Budnikowski, Der deutsche Arbeitsmarkt. Symptome einer Besserung
Włodzimierz Bialik, Der Ausverkauf der Empörung. Trivilliteratur in der Bundesrepublik Deutschland
Jadwiga Kiwerska, Die USA in der deutschen Politik
Adam Krzymowski, Die amerikanische Sicht der Aufgaben des Nordatlantischen Bündnisses nach dem Ende der Blockkonfrontation
Bogdan Koszel, Polen und Deutschland gegenüber den Europa-Aspirationen der Ukraine
Henning Klodt, Die Auswirkungen der EU-Erweiterungen auf den deutschen Außenhandel
Ilona Romiszewska, Deutschland – China. Zwischen ökonomischem Kalkül, Kultur und Politik
Michał Bożek, Die politische Strategie der CDU/CSU im Hinblick auf die Wahl des Bundespräsidenten im Jahre 1959
Agnieszka Bielawska, Die deutschen Kirchen und die EU-Integration Polens
Wojciech Sz. Kowalski, Die deutschen Börsen in der Weltwirtschaft
Marceli Kosman, Von der Reformation bis zur Gegenwart. Zum achtzigsten Geburtstag von Professor Janusz Tazbir
Aleksandra Kruk, Hans-Dietrich Genscher 80 Jahre
Jadwiga Kiwerska, „Menora des Dialogs“
 Buchbesprechungen

CONTENTS

Federal Republic of Germany – Europe and the World

- Zbigniew Mazur*, “New” German Patriotism
Józef K. Pietrzak, Work Crisis. The Views of German Sociologists
Tomasz Budnikowski, The German Work Market. Symptoms of Improvement
Włodzimierz Bialik, Selling out Rebellion. Trivial Literature in the Federal Republic of Germany
Jadwiga Kiwerska, USA in the Politics of Germany
Adam Krzymowski, American Vision of the Role of the North Atlantic Treaty after the Collapse of the Political Block System
Bogdan Koszel, Poland and Germany vis-a-vis the European Aspirations of Ukraine
Henning Klodt, The Effects of Enlargement of the European Union for German Foreign Trade
Ilona Romiszewska, Germany – China. Between Economic Calculation, Culture and Politics
Michał Bożek, The Political Strategy of CDU/CSU towards Election of the Federal President in 1959
Agnieszka Bielawska, The German Churches towards Poland’s Integration with the European Union
Wojciech Sz. Kowalski, The German Stock Markets in World Economy
Marceli Kosman, From Reformation to the Present. On the 80th Birthday of Professor Janusz Tazbir
Aleksandra Kruk, The 80th Anniversary of Hans-Dietrich Genscher
Jadwiga Kiwerska, “The Menora of Dialog”
 Book Reviews